

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כב' באלול תשע"ו
25 בספטמבר 2016
301/2016

תיקון (28/09/2016): עמ' 2, 3 ו-9 (באדום).

חדש בלמ"ס! דמוגרפיה של עסקים על פי מאפיינים של בעלי העסקים (בשנים 2012 ו-2015) **New at the CBS!** Business Demography According to Characteristics of the Business Owners (2012, 2015)

לראשונה מתפרסמים נתונים אודות אוכלוסיית העסקים בישראל בשנת 2012 על פי מאפייני בעל העסק (מין, קבוצת אוכלוסייה, מצב משפחתי, גיל והשכלה). עקב מגבלת זמינות הנתונים ניתן לבצע השוואה בין השנים 2012 ו-2015 רק עבור חלק מאוכלוסיית העסקים - עוסקים ("עצמאים") ושותפויות ("עצמאים") - ולא עבור חברות בע"מ.

נתונים דמוגרפים אודות עסקים

לפי מין

- מתוך אוכלוסיית העסקים בשנת 2012, כ-78% היו בבעלות גברים וכ-22% בבעלות נשים.
- בעסקים שלא העסיקו משורות שכיר בשנת 2012 אחוז העסקים בבעלות של נשים עמד על כ-27%.
- כ-92% מהעסקים המעסיקים יותר מ-20 משורות שכיר הם בבעלות של גברים.
- האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות נשים נמצא בענפי שירותי בריאות, רווחה וסעד ובענפי החינוך, כ-48% וכ-45%, בהתאמה.
- האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות גברים נמצא בענפי הבינוני ובענפי שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות, כ-97% וכ-95%, בהתאמה.

לפי קבוצת אוכלוסייה

- מתוך אוכלוסיית העסקים בשנת 2012, כ-84% היו בבעלות יהודים, כ-14% בבעלות ערבים וכ-2% בבעלות אחרים.
- האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות יהודים נמצא בענפי מידע ותקשורת ובענפי אמנות, בידור ופנאי, כ-96% בכל אחד מן הענפים.
- האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות ערבים נמצא בענפי הבינוני ובענפי שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות, כ-29% וכ-24%, בהתאמה.
- כ-82% מהעסקים שבבעלות גברים נמצאים בבעלות יהודים וכ-16% בבעלות ערבים. לעומת זאת, 90% מהעסקים שבבעלות נשים נמצאים בבעלות יהודיות וכ-7% בבעלות ערביות.

נתונים דמוגרפיה אודות בעלי עסקים

- לפי מצב משפחתי - כ-77% מבעלי העסקים בשנת 2012 היו נשואים, כ-10% רווקים, כ-9.5% גרושים וכ-3% אלמנים.
- לפי גיל בעל העסק - הגיל הממוצע של אוכלוסיית בעלי העסקים בשנת 2012 היה 48.8 והגיל החציוני - 48.
- לפי השכלה - לכ-38% מבעלי העסקים בשנת 2012 היה תואר אקדמי. מבין בעלי התואר האקדמי, לכ-40% היה תואר שני ומעלה.

[להגדרות והסברים](#)

[ללוחות](#)

אוכלוסיית העסקים

מדי שנה מתפרסמת הודעה לתקשורת בנושא "דמוגרפיה של עסקים" המציגה את נתוני אוכלוסיית העסקים בארץ ממרשם העסקים¹, ועוסקת בהרכב העסקים, בגודלם ובפיזורם הגאוגרפי. הנושא דמוגרפיה של עסקים סוקר אירועים שונים המתרחשים במסגרת היחידות העסקיות, כגון לידות עסקים, עסקים שלא שרדו ואחוזי הישרדות של עסקים, בהתפלגות לענף כלכלי וקבוצת גודל (משרות שכר)².

לצורך הפקת נתונים דמוגרפיים אודות עסקים על פי מאפיינים של בעלי העסקים³ (מין, קבוצת אוכלוסייה, מצב משפחתי, גיל והשכלה של בעל העסק), נערכה פעולת איתור מקדימה של מספרי הזהות של בעלי העסקים בשלושה סוגי עסקים: (1) עוסק ("עצמאי") – הואיל ומספר הזיהוי של עוסק ("עצמאי") המתקבל במרשם העסקים מרשויות המס (מע"מ והמוסד לביטוח לאומי) הינו מספר תעודת הזהות של בעל העסק, ניתן היה לאתר ולכלול בהודעה זו את כל אוכלוסיית העוסקים ("עצמאים") במשק.

(2) חברה בע"מ - את מספרי הזהות של בעלי החברה ניתן היה לאתר באמצעות קובץ המתקבל ממס הכנסה ומתבסס על "טופס 1214" - דוח הכנסת החברה (נכון למועד פרוסום הודעה זו, הקובץ המעודכן ביותר שהיה ברשות הלמ"ס מעודכן לשנת 2012). מתוך אוכלוסיית החברות הפעילות בשנת 2012 במרשם העסקים, עבור המשתנה מין ועבור המשתנה קבוצת אוכלוסייה, נותחו בהודעה זו רק החברות שבהן הייתה בעלות מלאה⁴ באחד מאופניות משתנים אלו.

(3) שותפות - מספר עוסקים (של "עצמאים" ו/או חברות בע"מ) אשר ביקשו להירשם כעוסק אחד ברשויות המס, ייחשבו כשותפות. מתוך אוכלוסיית השותפויות הפעילות במרשם העסקים בשנים 2012 ו-2015, נותחו בהודעה זו רק השותפויות אשר כל השותפים בהן הם עוסקים ("עצמאים"). עבור המשתנה מין ועבור המשתנה קבוצת אוכלוסייה, נותחו בהודעה זו רק השותפויות שבהן הייתה בעלות מלאה⁴ באחד מאופניות משתנים אלו.

על פי מרשם העסקים בשנת 2012 היו 505,258 עסקים פעילים במשק. המידע המתפרסם בהודעה זו כולל רק את העסקים העונים על הקריטריונים באחד משלושת סוגי העסק הנ"ל (למעט מקרים שבהם הנתונים אודות מאפייני בעל העסק לא היו זמינים), להלן: אוכלוסיית העסקים.

עסקים בשנת 2012

אלפים				
אוכלוסיית העסקים ממנה נגזרו נתוני בעלי העסקים (4)	אוכלוסיית העסקים ע"פ משתנה קבוצת האוכלוסייה (3)	אוכלוסיית העסקים ע"פ משתנה המין (2)	מרשם העסקים (1)	סך הכל
465.0	453.9	443.0	505.3	
				מזה:
				עוסק ("עצמאי")
339.8	339.8	338.9	339.9	
13.8	13.3	9.5	17.2	שותפויות
111.4	100.8	94.5	136.4	חברות

(1) הפער בין מספר העסקים הכולל למרכיביו המפורטים נובע מאוכלוסיית עסקים המופיעה במרשם העסקים ואינה משתייכת לאחד משלושת סוגי העסקים שפורטו להלן ושעבורם אין נתוני בעלות זמינים (לדוגמה: משרדי ממשלה, אגודות שיתופיות, מלכ"רים וכד').

(2) באוכלוסייה זו נכללו רק העסקים אשר היו עבורם נתונים זמינים של בעלות (על חברות מקובץ 1214) ומין (מקמ"מ) וגם שהיו בבעלות מלאה של אחד המינים (כל הבעלים שלהם היו גברים או כל הבעלים שלהם היו נשים).

(3) באוכלוסייה זו נכללו רק העסקים אשר היו עבורם נתונים זמינים של בעלות (על חברות מקובץ 1214) וקבוצת אוכלוסייה (מקמ"מ) וגם שהיו בבעלות מלאה של אחת מקבוצות האוכלוסייה (כל הבעלים שלהם היו יהודים, כל הבעלים שלהם היו ערבים או שכל הבעלים שלהם היו אחרים).

(4) באוכלוסייה זו נכללו העסקים אשר נתוני המצב המשפחתי, הגיל או ההשכלה של בעליהם היו זמינים.

¹ להסבר מפורט אודות מרשם העסקים ראו פרק הגדרות והסברים.

² להודעה לתקשורת האחרונה בנושא [דמוגרפיה של עסקים - 2015](#)

³ מאפייני בעלי העסקים התקבלו מקמ"מ (קובץ מנהלי משולב - מרשם האוכלוסין מנוכה אוכלוסיית התושבים השוהים בחו"ל למעלה משנה - "יורדים") באגף דמוגרפיה וממרשם השכלה באגף חינוך

⁴ עבור המשתנה מין – רק החברות בהן כל בעלי החברה היו גברים או כל בעלי החברה היו נשים, עבור המשתנה קבוצת אוכלוסייה - רק החברות בהן כל בעלי החברה היו יהודים או כל בעלי החברה היו ערבים או כל בעלי החברה היו אחרים.

בשנת 2015 היו 547,591 עסקים פעילים במשק, מתוכם מהווה אוכלוסיית העסקים הנחקרת כ-70% הואיל והיא אינה כוללת את אוכלוסיית החברות במשק. זאת מכיוון שנתוני הבעלות על החברות (המתקבלים, כאמור, ממש הכנסה באמצעות "טופס 1214") המצויים בידי הלשכה מעודכנים לשנת 2012 בלבד.

אוכלוסיית העסקים בהודעה זו מתבססת על בעלות מלאה של אחד מאופניות המשתנים "מין" ו"קבוצת אוכלוסייה".

איתור בעלי העסקים של העסקים הפעילים במשק מאפשר לבחון אותם על פי מאפיינים נוספים: מצב משפחתי, גיל והשכלה.

אי לכך, הוחלט לחלק את הנתונים המתפרסמים בהודעה לפי:

(1) נתונים דמוגרפיים אודות עסקים על פי מאפיינים של בעל העסק (מין, קבוצת אוכלוסייה) ומאפיינים כלכליים של העסק (סוג העסק, ענף כלכלי, קבוצת גודל משרות שכיר).

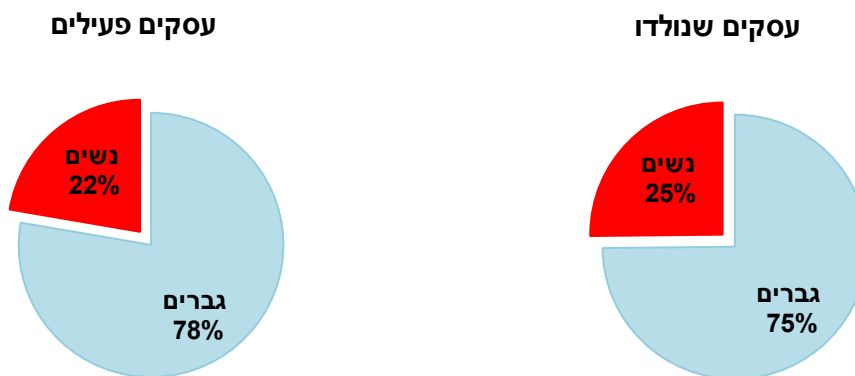
(2) נתונים דמוגרפיים אודות בעלי עסקים על פי מאפייני בעל העסק (מצב משפחתי, גיל בעל העסק והשכלה) ומאפיינים כלכליים של העסק (סוג העסק, ענף כלכלי, קבוצת גודל משרות שכיר).

1. נתונים דמוגרפיים אודות עסקים

1.1 דמוגרפיה של אוכלוסיית העסקים לפי מין (לוחות 1-7)

בפילוח נתוני העסקים על פי המשתנה מין מנתה האוכלוסייה הנחקרת בשנת 2012 כ-443 אלף עסקים שהם כ-88% מסך העסקים הפעילים בשנה זו. מתוך אוכלוסייה זו, בשנת 2012 כ-344 אלף (78%) היו בבעלות גברים וכ-99 אלף (22%) בבעלות נשים (תרשים 1). לשם השוואה, על פי אומדני האוכלוסייה לשנת 2012⁵, היוו הגברים כ-49.5% מהאוכלוסייה בישראל והנשים כ-50.5%. באוכלוסיות ה"עסקים שנולדו" בשנת 2012 אחוז העסקים בבעלות נשים היה מעט גבוה יותר, בהשוואה לאוכלוסיית העסקים הפעילים, ועמד על 25% (לוח 2). באוכלוסיית ה"עסקים שלא שרדו" בשנה זו אחוז העסקים בבעלות נשים עמד על 26% (לוח 3).

תרשים 1: אוכלוסיית העסקים הפעילים והעסקים שנולדו, לפי מין, 2012

לנתוני התרשים

עקב מגבלת זמינות הנתונים לא ניתן לבצע השוואה בין השנים 2012 ו-2015 עבור חברות בע"מ, אך מהשוואה בין אוכלוסיית העוסקים ("עצמאים") והשותפויות (של "עצמאים") בשנים אלה עולה כי התפלגות בעלי העסקים לפי מין היא דומה (לוח א).

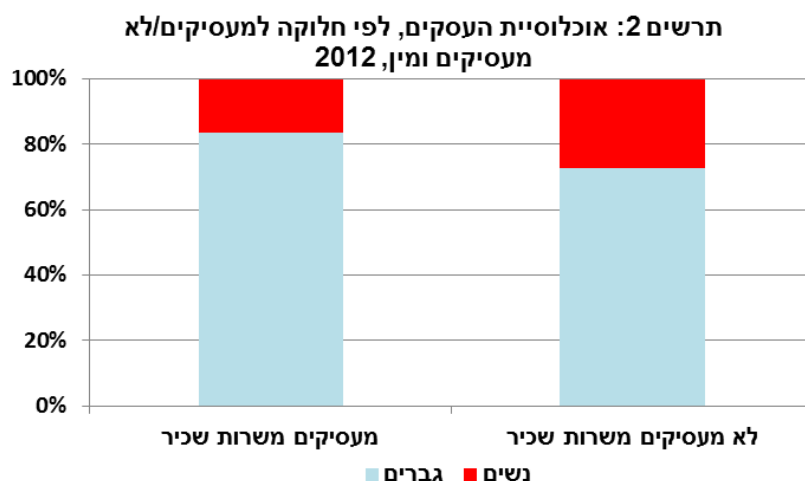
⁵ הנתונים נלקחו מפרק אוכלוסייה בשנתון הסטטיסטי לישראל 2012 (מספר 63):

http://www.cbs.gov.il/reader/shnaton/shnatonh_new.htm?CYear=2012&Vol=63&CSubject=2

לוח א: אוכלוסיית העסקים הפעילים והעסקים שנולדו, לפי מין וסוג העסק, 2012 ו-2015

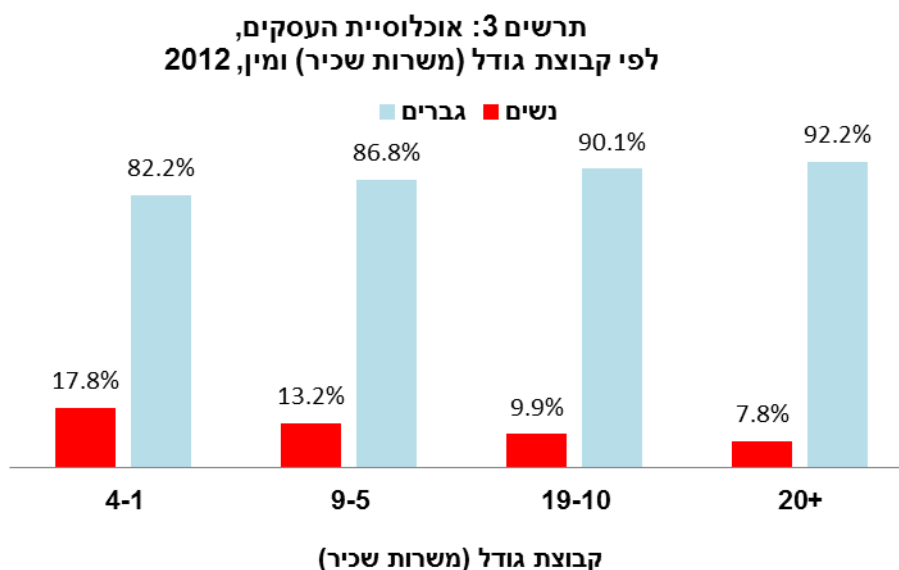
עסקים שנולדו						עסקים פעילים						סוג עסק
נשים		גברים		סך הכל		נשים		גברים		סך הכל		
2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	
אחוזים				מספרים מוחלטים		אחוזים				מספרים מוחלטים		
28.0	29.2	72.0	70.8	32,591	30,694	26.6	26.2	73.4	73.8	368,430	338,899	עוסקים ("עצמאים")
12.8	13.8	87.2	86.2	1,377	1,242	15.9	16.3	84.1	83.7	10,314	9,526	שותפויות (של "עצמאים")

בחלוקה למעסיקים/לא מעסיקים נמצא כי באוכלוסיית העסקים שהעסיקו משורות שכיר בשנת 2012, אחוז העסקים בבעלות של גברים עמד על כ-84%, לעומת 73% בעסקים שלא העסיקו משורות שכיר (תרשים 2).

[לנתוני התרשים](#)

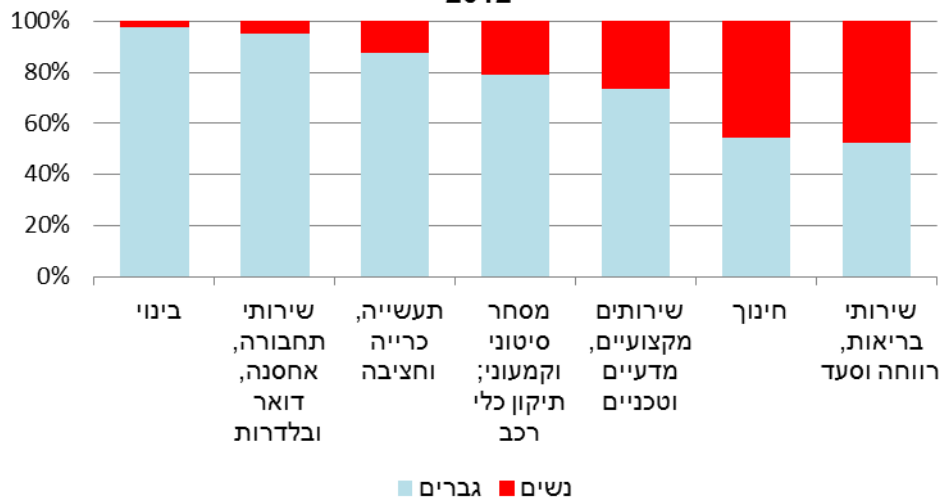
מהתפלגות העסקים לפי קבוצות גודל (משורות שכיר) של אוכלוסיית העסקים שהעסיקו משורות שכיר בשנת 2012 (תרשים 3), נמצא כי ככל שקבוצת הגודל כוללת מספר רב יותר של משורות שכיר כך עולה אחוז הבעלות של גברים (לוח 1) (מ-82% עסקים בבעלות של גברים בקבוצת הגודל 1-4 משורות שכיר ל-92% בקבוצת הגודל 20+ משורות שכיר).

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית העסקים לפי ענפי הכלכלה (ברמת סדר) בשנת 2012 עולה כי האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות של נשים נמצא בענפי שירותי בריאות, רווחה וסעד, ובענפי החינוך, כ-48% וכ-45%, בהתאמה (תרשים 4). יש לציין כי אחוז העסקים שנולדו בשנת 2012 בענפי שירותי בריאות, רווחה וסעד, בבעלות של נשים, עמד על כ-57% (לוח 2). באוכלוסיית העסקים הפעילים, האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות של גברים בשנת 2012 נמצא בענפי הבינוי ובענפי שירותי התחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות, כ-97% וכ-95%, בהתאמה (לוח 1).

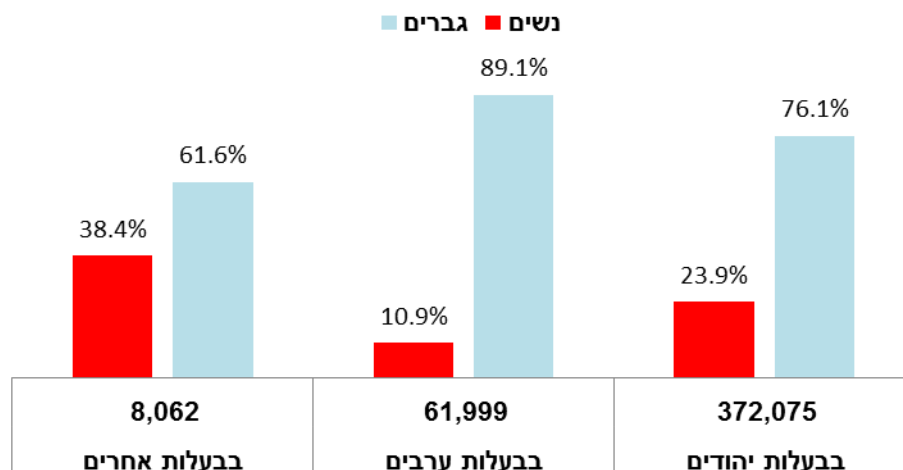
תרשים 4: אוכלוסיית העסקים, לפי ענפים כלכליים נבחרים ומין, 2012

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית העסקים לפי קבוצת אוכלוסייה ומין בשנת 2012 (לוח 4) עולה כי כ-24% מהעסקים שבבעלות יהודים נמצאים בבעלות של נשים, לעומת כ-11% מהעסקים שבבעלות של ערבים. כ-38% מהעסקים בבעלות אחרים⁶ נמצאים בבעלות של נשים (תרשים 5).

תרשים 5: אוכלוסיית העסקים, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין, 2012

[לנתוני התרשים](#)

⁶ אחרים הם נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת.

מבין העסקים שבבעלות יהודים, בענפי שירותי הבריאות ושירותי הרווחה והסעד ובענפי החינוך נמצא אחוז העסקים הגבוה ביותר אשר בבעלות מלאה של נשים, כ-51% וכ-48%, בהתאמה (לוח 4). לעומת זאת, מבין העסקים שבבעלות ערבים, ענפים אלו נמצאים בשליטה כמעט מוחלטת של גברים, כ-86% וכ-80%, בהתאמה.

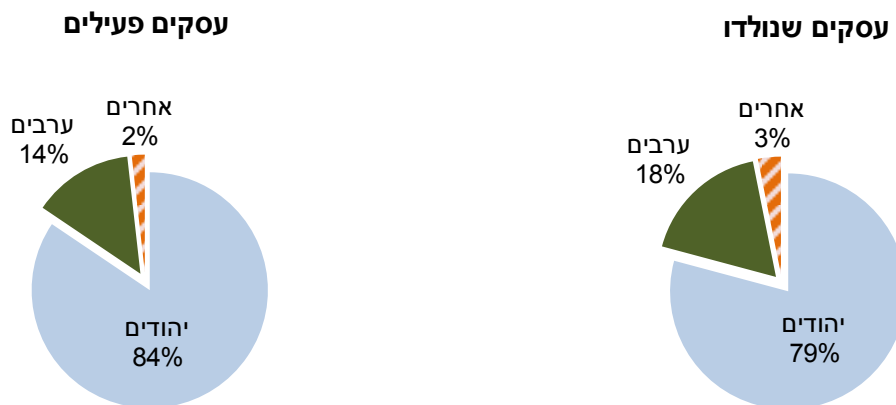
מבין העסקים שבבעלות ערבים, בענפי שירותים אחרים ובענפי אמנות, בידור ופנאי נמצא אחוז העסקים בבעלות מלאה של נשים הגבוה ביותר, כ-35% ו-23%, בהתאמה.

1.2 דמוגרפיה של אוכלוסיית העסקים לפי קבוצת אוכלוסייה (לוחות 8-14)

מפילוח נתוני העסקים לפי משתנה קבוצת האוכלוסייה מנתה אוכלוסייה הנחקרת בשנת 2012 כ-454 אלף עסקים שהם כ-90% מסך העסקים הפעילים בשנה זו. מתוך אוכלוסייה זו, בשנת 2012 כ-383 אלף (84%) מהעסקים היו בבעלות יהודים, כ-62.5 אלף (14%) בבעלות ערבים וכ-8,000 (2%) בבעלות אחרים (תרשים 6). לשם השוואה, על פי אומדני האוכלוסייה לשנת 2012⁵, היו היהודים כ-75% מהאוכלוסייה בישראל, הערבים כ-21% ואחרים כ-4%.

באוכלוסיית ה"עסקים שנולדו" בשנת 2012, אחוז העסקים בבעלות ערבים היה גבוה יותר בהשוואה לאוכלוסיית העסקים הפעילים באותה שנה, ועמד על כ-18% (לוח 9). באוכלוסיית ה"עסקים שלא שרדו" אחוז זה עמד על כ-17% (לוח 10).

תרשים 6: אוכלוסיית העסקים הפעילים והעסקים שנולדו, לפי קבוצת אוכלוסייה, 2012

לנתוני התרשים

כאמור, עקב מגבלת זמינות הנתונים לא ניתן לבצע השוואה בין השנים 2012 ו-2015 עבור חברות בע"מ, אך מהשוואה בין אוכלוסיית העוסקים ("עצמאים") והשותפויות (של "עצמאים") בשנים אלה, כפי שניתן לראות בלוח ב, אובחנה עליה בקרב ה"עסקים שנולדו" בבעלות ערבים (מ-19% בשנת 2012 ל-22% בשנת 2015 באוכלוסיית העוסקים ומ-6% ל-8% באוכלוסיית השותפויות של "עצמאים").

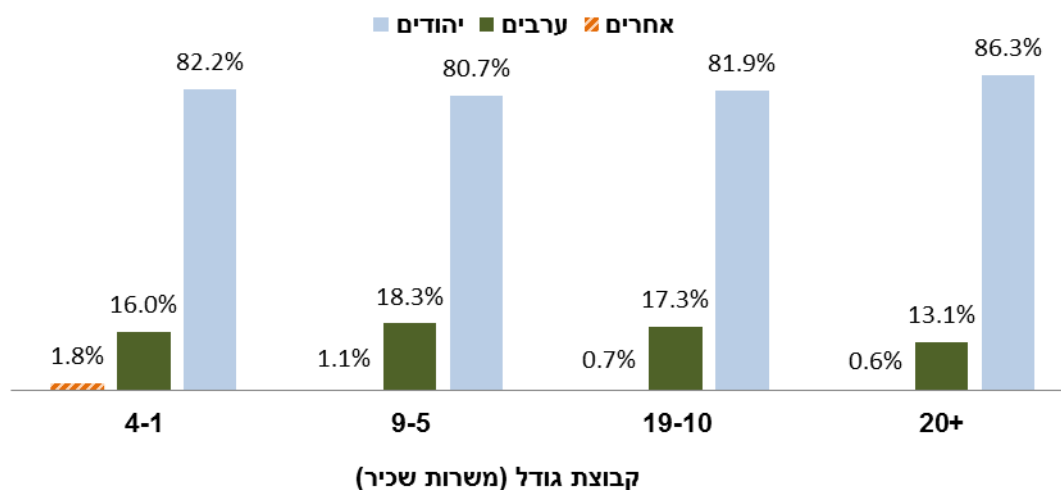
לוח ב: אוכלוסיית העסקים הפעילים והעסקים שנולדו, לפי קבוצת אוכלוסייה וסוג העסק, 2012 ו-2015

סוג עסק		עסקים פעילים								עסקים שנולדו							
		סך הכל		יהודים		ערבים		אחרים		סך הכל		יהודים		ערבים		אחרים	
		2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012
עוסקים ("עצמאים")		368,430	339,819	81.7	82.5	15.9	15.3	2.4	2.2	32,591	30,707	73.9	77.3	22.3	19.0	3.8	3.7
שותפויות (של "עצמאים")		13,715	13,285	92.5	93.1	6.5	6.0	1.0	0.8	1,545	1,405	90.1	92.6	7.8	6.0	2.1	1.4
		מספרים מוחלטים		אחוזים		מספרים מוחלטים		אחוזים		מספרים מוחלטים		אחוזים		מספרים מוחלטים		אחוזים	

בחלוקה למעסיקים/לא מעסיקים נמצא כי באוכלוסיית העסקים בשנת 2012 שהעסיקו משרות שכיר, אחוז העסקים בבעלות ערבים עמד על כ-16%. בעסקים שלא העסיקו משרות שכיר אחוז זה עמד על כ-12% בלבד (לוח 8).

מהתפלגות העסקים לפי קבוצות גודל (משרות שכיר) של אוכלוסיית העסקים שהעסיקו משרות שכיר בשנת 2012, נמצא כי אחוז העסקים הגבוה ביותר בבעלות יהודים הוא בעסקים המעסיקים יותר מ-20 משרות שכיר (כ-86%), בבעלות ערבים הוא בעסקים המעסיקים בין 5-9 משרות שכיר (כ-18%) ובבעלות אחרים הוא בעסקים המעסיקים 1-4 משרות שכיר (כ-2%) (תרשים 7).

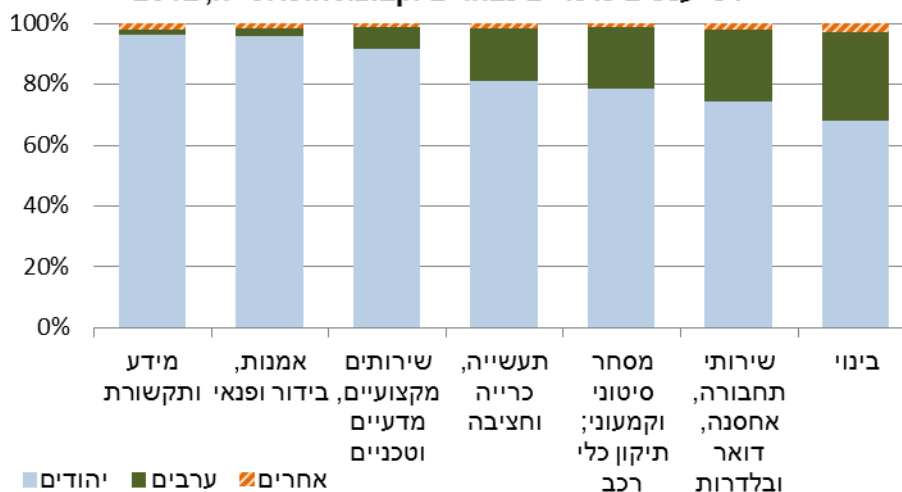
תרשים 7: אוכלוסיית העסקים לפי קבוצת גודל (משרות שכיר) וקבוצת אוכלוסייה, 2012

[לנתוני התרשים](#)

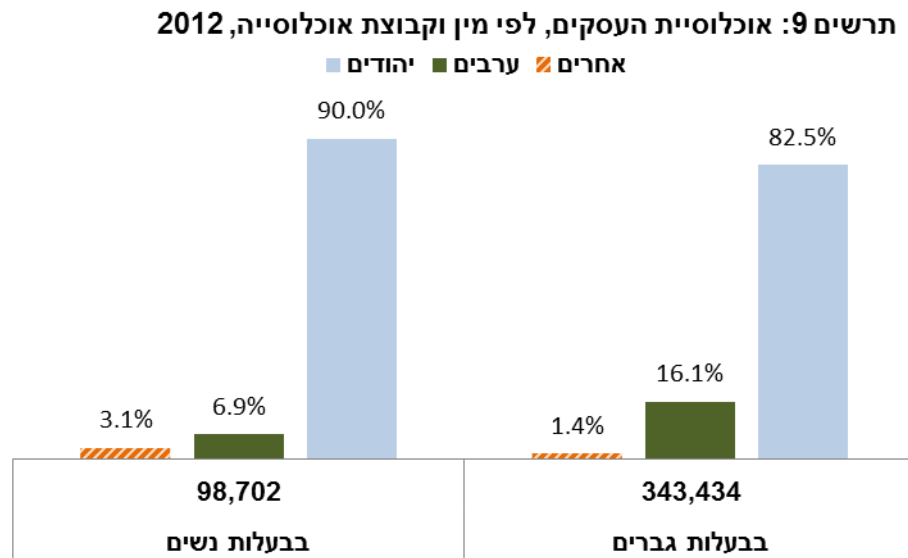
מאפיין אוכלוסיית העסקים לפי ענפי הכלכלה (ברמת סדר) בשנת 2012 עולה כי האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות ערבים נמצא בענפי הבינוניים ובענפי שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות, כ-29% וכ-24%, בהתאמה (לוח 8). יש לציין כי אחוז העסקים שנולדו בשנת 2012 בענפי הבינוניים ובענפי שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות, בבעלות ערבים, עמד על כ-41% ועל כ-30%, בהתאמה (לוח 9). האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות יהודים בשנת 2012 נמצא בענפי מידע ותקשורת ובענפי אמנות, בידור ופנאי, כ-96% בכל אחד מן הענפים (תרשים 8).

תרשים 8: אוכלוסיית העסקים, לפי ענפים כלכליים נבחרים וקבוצת אוכלוסייה, 2012

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית העסקים לפי מין וקבוצת אוכלוסייה בשנת 2012 (לוח 11) עולה כי כ-82% מהעסקים בבעלות גברים נמצאים בבעלות יהודים וכ-16% בבעלות ערבים. לעומת זאת, 90% מהעסקים שבבעלות נשים נמצאים בבעלות יהודיות וכ-7% בבעלות ערביות (תרשים 9).

[לנתוני התרשים](#)

כאמור, האחוז הגבוה ביותר של עסקים בבעלות ערבים נמצא בענפי הבינוי. בענפים אלו, 30% מהעסקים שבבעלות גברים הם של ערבים ו-22% מהעסקים שבבעלות נשים הם של ערביות (לוח 11). בענפי שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד נמצא הפער הגדול ביותר בהתפלגות קבוצת האוכלוסייה של עסקים בין נשים לגברים. בעסקים שבבעלות גברים, כ-81% היו בבעלות יהודים וכ-16% בבעלות ערבים. לעומתם, בעסקים שבבעלות נשים, כ-93% היו בבעלות יהודיות וכ-3% בלבד - בבעלות ערביות.

2. נתונים דמוגרפיים אודות אוכלוסיית בעלי העסקים

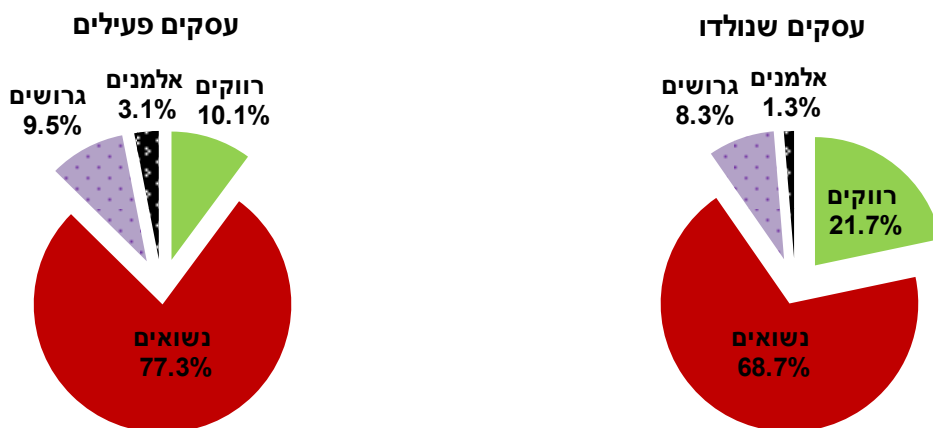
בעלי העסקים הכלולים בחלק זה הם בעלי עסקים אשר היו עבורם נתונים זמינים אודות המצב המשפחתי, הגיל או ההשכלה (להלן: אוכלוסיית בעלי העסקים). לעומת אוכלוסיית העוסקים ("עצמאים") בה לכל עוסק יש בעל עסק יחיד, בחלק מהמקרים לשותפויות (של "עצמאים") ולחברות יש יותר מבעלים אחד, לכן מספר בעלי העסקים גדול ממספר העסקים.

2.1 דמוגרפיה של אוכלוסיית בעלי העסקים לפי מצב משפחתי (לוחות 15-23)

מפילוח נתוני העסקים לפי משתנה מצב משפחתי מנתה האוכלוסייה הנחקרת בשנת 2012 כ-524 אלף בעלי עסקים. מספר העסקים השייכים לבעלים אלו הוא כ-465 אלף. מתוך אוכלוסיית בעלי העסקים הזו, בשנת 2012 כ-405 אלף (77%) היו נשואים, כ-53 אלף (10%) רווקים, כ-50 אלף (9.5%) גרושים וכ-16 אלף (3%) אלמנים (תרשים 10). על פי אומדני האוכלוסייה לשנת 2012, היוו הנשואים כ-60% מאוכלוסיית בני ה-18 ומעלה בישראל, הרווקים כ-26.5%, הגרושים כ-8% והאלמנים כ-5.5%.

באוכלוסיית בעלי העסקים של "עסקים שנולדו" בשנת 2012, אחוז בעלי העסקים הנשואים היה נמוך יותר (כ-69%) ואחוז הרווקים היה גבוה יותר (כ-22%) (לוח 16), בהשוואה לאוכלוסיית בעלי העסקים הפעילים באותה השנה. באוכלוסיית בעלי העסקים של "עסקים שלא שרדו" בשנה זו, אחוז בעלי העסקים הנשואים היה כ-71% ואחוז בעלי העסקים הרווקים היה כ-15% (לוח 17).

תרשים 10: אוכלוסיית בעלי העסקים הפעילים והעסקים שנולדו, לפי מצב משפחתי, 2012

לנתוני התרשים

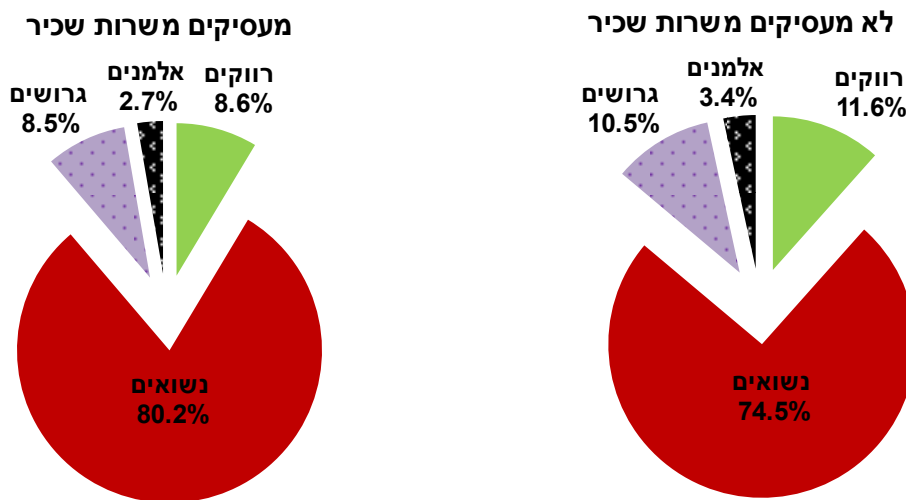
מהשוואה בין אוכלוסיית העוסקים ("עצמאים") והשותפויות (של "עצמאים") בשנים 2012 ו-2015, עולה כי בשנת 2015 אחוז הרווקים היה גבוה יותר ואחוז הנשואים היה נמוך יותר, גם בעסקים הפעילים וגם ב"עסקים שנולדו" (לוח ג).

לוח ג: אוכלוסיית בעלי העסקים בעסקים פעילים ובעסקים שנולדו, לפי מצב משפחתי וסוג העסק, 2012 ו-2015

עסקים פעילים										עסקים שנולדו										סוג עסק
סך הכל		רווקים		נשואים		גרושים		אלמנים		סך הכל		רווקים		נשואים		גרושים		אלמנים		
2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	
מספרים מוחלטים										מספרים מוחלטים										עוסקים ("עצמאים")
אחוזים										אחוזים										
368,426	339,811	13.1	11.2	74.4	75.8	9.9	10.1	2.6	2.9	32,590	30,706	27.5	23.6	63.0	66.0	8.1	8.9	1.4	1.5	
30,742	29,293	16.4	12.6	73.3	75.9	6.3	6.9	4.1	4.6	3,380	3,027	37.2	29.0	56.3	63.9	5.7	6.3	0.8	0.8	
עוסקים ("עצמאים")										עוסקים ("עצמאים")										שותפויות (של "עצמאים")

בחלוקה למעסיקים/ לא מעסיקים נמצא כי באוכלוסיית העסקים בשנת 2012 שהעסיקו משרות שכיר, אחוז בעלי העסקים הנשואים עמד על כ-80%, לעומת 74.5 בעסקים שלא העסיקו משרות שכיר (תרשים 11).

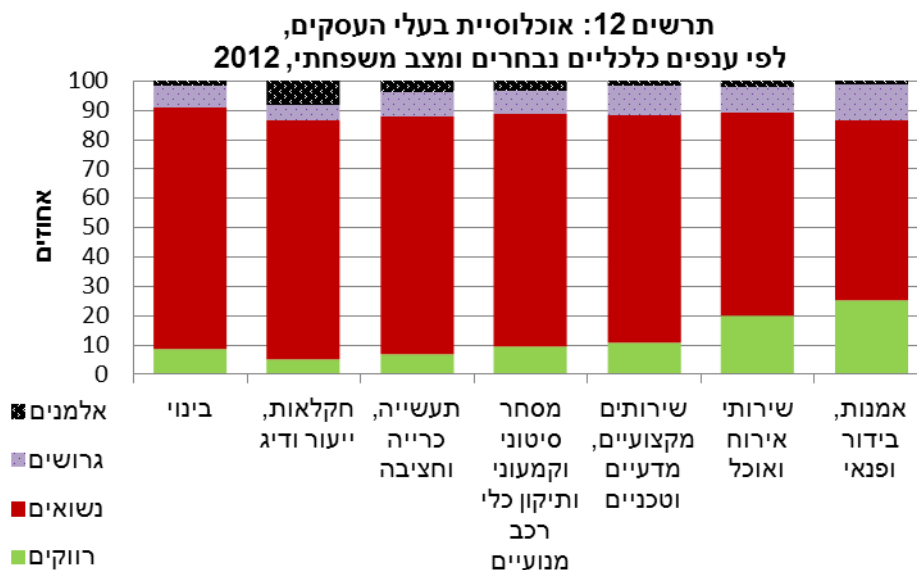
תרשים 11: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי חלוקה למעסיקים/לא מעסיקים ומצב משפחתי, 2012

[לנתוני התרשים](#)

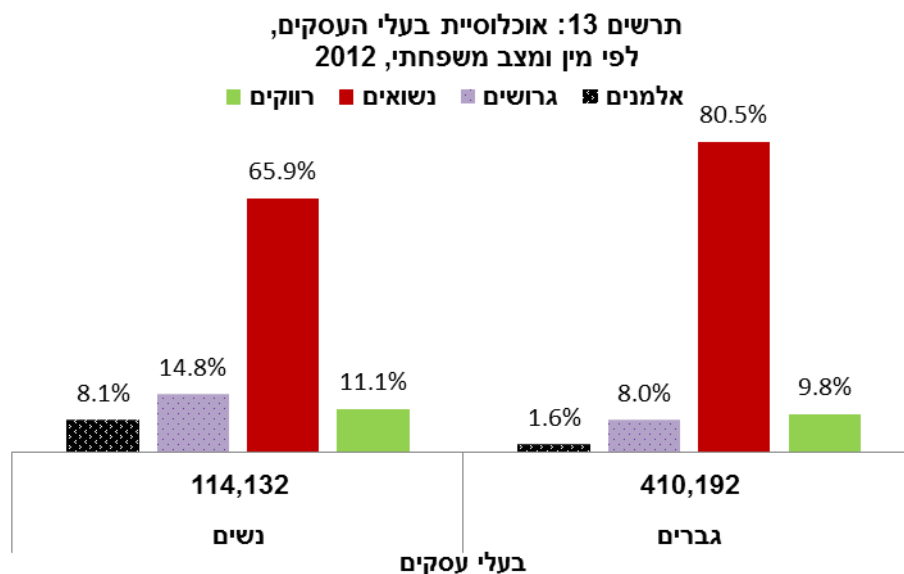
מהתפלגות העסקים לפי קבוצות גודל (משרות שכיר) של אוכלוסיית בעלי העסקים שהעסיקו משרות שכיר בשנת 2012, עולה כי ככל שבקבוצת הגודל יש יותר משרות שכיר, אחוז בעלי העסקים הרווקים בקבוצת הגודל נמוך יותר (לוח 15). בקבוצת הגודל של העסקים המעסיקים יותר מ-20 משרות שכיר, רק כ-7% מבעלי העסקים הם רווקים, כ-82% הם נשואים וכ-3% הם אלמנים.

מאפיון אוכלוסיית העסקים לפי ענפי הכלכלה (ברמת סדר) בשנת 2012 עולה כי האחוז הגבוה ביותר של בעלי עסקים נשואים נמצא בענפי הבינוני ובענפי תעשייה כרייה וחציבה, כ-83% בשני הענפים. האחוז הגבוה ביותר של בעלי עסקים רווקים נמצא בענפי אמנות, בידור ופנאי ובענפי שירותי אירוח ואוכל, כ-25% וכ-20%, בהתאמה (תרשים 12). לשם השוואה, בקרב עסקים שנולדו בשנת 2012, בענפי אמנות, בידור ופנאי ובענפי שירותי אירוח ואוכל, אחוז בעלי העסקים הרווקים עמד על כ-36% בכל אחד מהענפים (לוח 16).

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית בעלי העסקים לפי מין ומצב המשפחתי בשנת 2012 עולה כי כ-80% מבעלי העסקים (גברים) היו נשואים, לעומת כ-66% בלבד מבעלות העסקים (נשים) (תרשים 13). כ-15% מבעלות העסקים (נשים) היו גרושות וכ-8% אלמנות. לעומת זאת, בקרב בעלי העסקים (גברים) אחוזים אלו נמוכים יותר ועומדים על 8% וכ-2%, בהתאמה. לשם השוואה, על פי אומדני האוכלוסייה לשנת 2012, כ-61.5% מאוכלוסיית הגברים בני ה-18 ומעלה בישראל היו נשואים, כ-30% היו רווקים, כ-6.5% גרושים וכ-2% אלמנים. מאוכלוסיית הנשים בנות ה-18 ומעלה בישראל בשנת 2012, היו הנשואות כ-58.5%, הרווקות כ-23%, הגרושות כ-9.5% והאלמנות כ-9%.

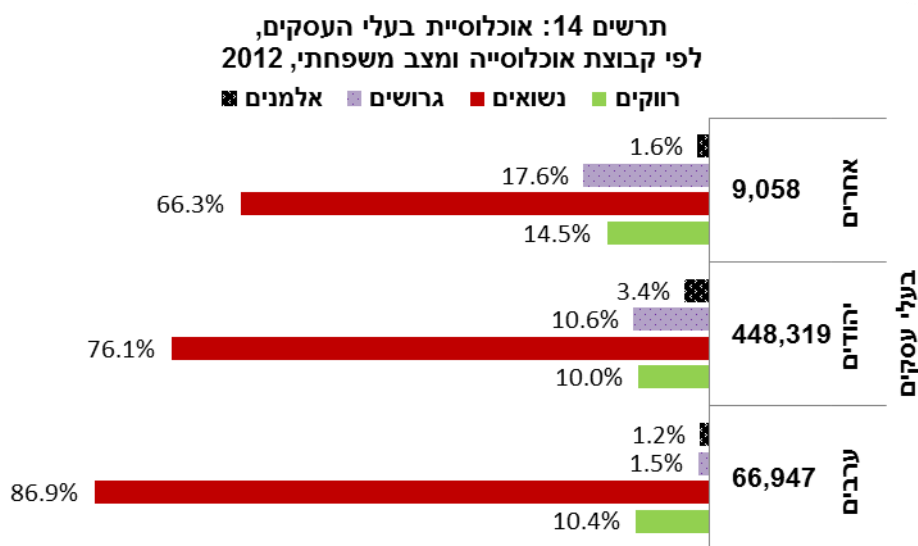
[לנתוני התרשים](#)

בעסקים שבבעלות גברים, אחוז הגרושים הגבוה ביותר (כ-10%) נמצא בענפי אמנות, בידור ופנאי (לוח 18). בענפים אלו נמצא גם אחוז בעלי העסקים הרווקים הגבוה ביותר (כ-25%) ואחוז בעלי העסקים הנשואים הנמוך ביותר (כ-64%). בענפי חקלאות, ייעור ודיג נמצא אחוז בעלי העסקים הנשואים הגבוה ביותר (כ-87%).

בעסקים שבבעלות נשים, אחוז הגרושות הגבוה ביותר נמצא בענפי שירותים אחרים, בענפי אמנות, בידור ופנאי ובענפי שירותי ניהול ותמיכה (כ-21%, 17% ו-17%, בהתאמה). אחוז בעלות העסקים הרווקות הגבוה ביותר נמצא בענפי אמנות, בידור ופנאי נמצא (כ-24%). אחוז בעלות העסקים הנשואות הגבוה ביותר נמצא בענפי שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד ובענפי החינוך (כ-72% בכל אחד מהענפים) (לוח 18).

מאפיון אוכלוסיית בעלי העסקים לפי קבוצת אוכלוסייה ומצב משפחתי בשנת 2012 עולה כי כ-87% מבעלי העסקים הערבים היו נשואים, לעומת כ-76% מהיהודים וכ-66% מהאחרים. כ-18% מהאחרים היו גרושים, לעומת כ-11% מבעלי העסקים היהודים ורק כ-1.5% מהערבים (תרשים 14).

לשם השוואה, על פי אומדני האוכלוסייה לשנת 2012 כ-59% מאוכלוסיית היהודים בני ה-18 ומעלה בישראל היו נשואים, כ-26% היו רווקים, כ-9% גרושים וכ-6% אלמנים. מאוכלוסיית הערבים בני ה-18 ומעלה בישראל, בשנת 2012 הנשואים היו כ-66%, הרווקים כ-28%, הגרושים כ-2.5% והאלמנים כ-3.5%.

[לנתוני התרשים](#)

2.2 דמוגרפיה של אוכלוסיית בעלי העסקים לפי גיל בעל העסק (לוחות 24-32)

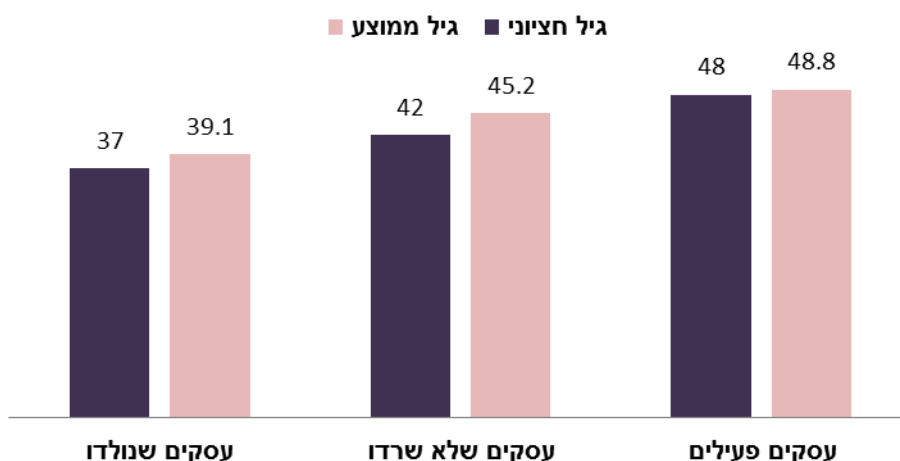
מפילוח נתוני העסקים לפי משתנה גיל בעל העסק מנתה האוכלוסייה הנחקרת בשנת 2012 כ-523 אלף בעלי עסקים. מספר העסקים השייכים לבעלים אלו הוא כ-465 אלף.

בשנת 2012 הגיל הממוצע של אוכלוסיית בעלי עסקים זו היה 48.8 והגיל החציוני - 48 (תרשים 15).

הגיל הממוצע של בעלי ה"עסקים שנולדו" בשנת 2012 היה 39.1 והגיל החציוני - 37 (לוח 25).

הגיל הממוצע של בעלי ה"עסקים שלא שרדו" בשנת 2012 היה 45.2 והגיל החציוני - 42 (לוח 26).

תרשים 15: אוכלוסיית בעלי העסקים בעסקים פעילים, עסקים שלא שרדו ועסקים שנולדו, לפי גיל ממוצע וחציוני, 2012

[לנתוני התרשים](#)

מהשוואה בין אוכלוסיות העוסקים ("עצמאים") והשותפויות (של "עצמאים") לשנים 2012 ו-2015 נמצא כי הגיל הממוצע של בעלי העוסקים ("עצמאים") בעסקים הפעילים עלה מ-47.9 בשנת 2012 ל-48.4 בשנת 2015 והגיל החציוני באוכלוסייה זו עלה מ-46 ל-47 (לוח ד).

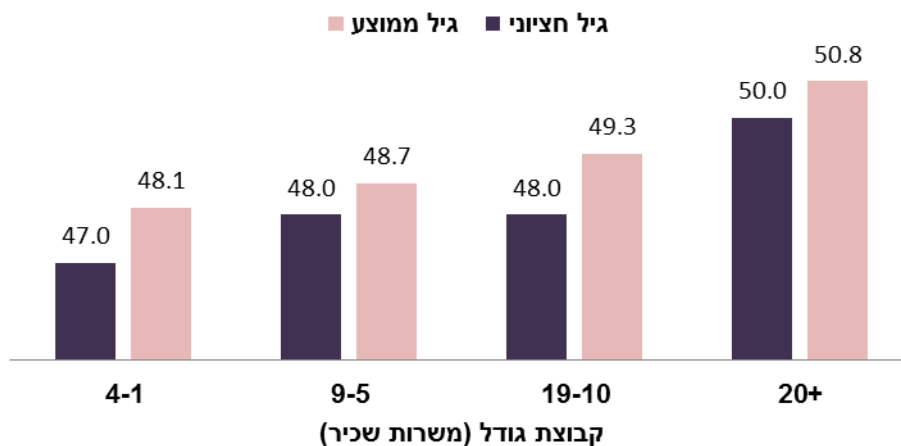
לוח ד: אוכלוסיית בעלי העסקים בעסקים פעילים ובעסקים שנולדו, לפי גיל ממוצע וחציוני וסוג העסק, 2012 ו-2015

עסקים שנולדו						עסקים פעילים						סוג עסק
גיל חציוני		גיל ממוצע		סך הכל		גיל חציוני		גיל ממוצע		סך הכל		
2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	
אחוזים				מספרים מוחלטים		אחוזים				מספרים מוחלטים		
36.0	36.0	38.3	38.2	32,591	30,707	47.0	46.0	48.4	47.9	368,430	339,817	עוסקים ("עצמאים")
32.0	32.0	35.5	35.4	3,380	3,051	46.0	46.0	48.8	48.5	30,742	29,708	שותפויות (של "עצמאים")

בחלוקה למעסיקים/ לא מעסיקים נמצא כי באוכלוסיית העסקים בשנת 2012 שהעסיקו משרות שכיר, הגיל הממוצע והחציוני של בעלי העסקים הוא 48.5 ו-47, בהתאמה (לוח 24). גילים אלו נמוכים מעט מאלו של בעלי עסקים אשר לא מעסיקים משרות שכיר (49.2 ו-48, בהתאמה).

מהתפלגות לפי קבוצות גודל (משרות שכיר) של אוכלוסיית בעלי העסקים המעסיקים משרות שכיר בשנת 2012, עולה כי ככל שבקבוצת הגודל יש יותר משרות שכיר, הגיל הממוצע של בעלי העסקים גבוה יותר (תרשים 16).

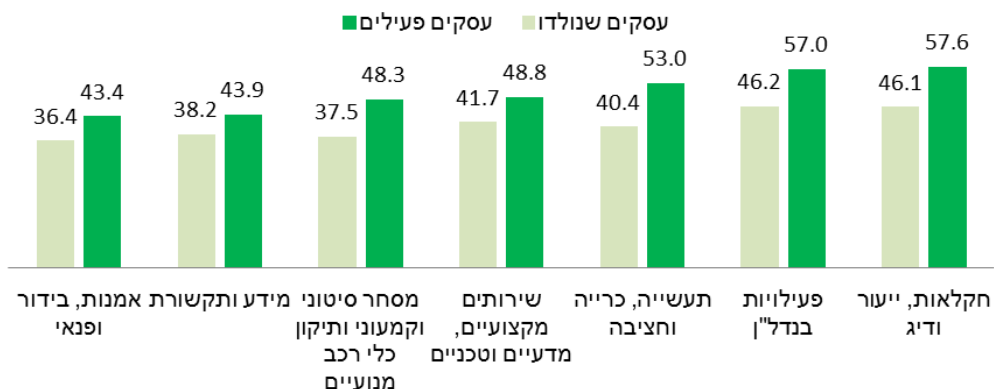
תרשים 16: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי קבוצת גודל (משרות שכיר) וגיל ממוצע וחציוני, 2012

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית העסקים לפי ענפי הכלכלה (ברמת סדר) בשנת 2012 עולה כי הגיל הממוצע הגבוה ביותר של בעלי עסקים נמצא בענפי חקלאות, ייעור ודיג ובענפי פעילויות בנדל"ן, 57.6 ו-57, בהתאמה. הגיל הממוצע הנמוך ביותר של בעלי עסקים נמצא בענפי מידע ותקשורת ובענפי אמנות, בידור ופנאי, 43.9 ו-43.4, בהתאמה (תרשים 17). לעומת זאת, בקרב העסקים שנולדו בשנת 2012 ניתן לראות כי הגיל הממוצע של בעלי העסקים בענפי חקלאות, ייעור ודיג היה 46.1, בענפי פעילויות בנדל"ן - 46.2, בענפי מידע ותקשורת - 38.2 ובענפי אמנות, בידור ופנאי - 36.4 (לוח 25).

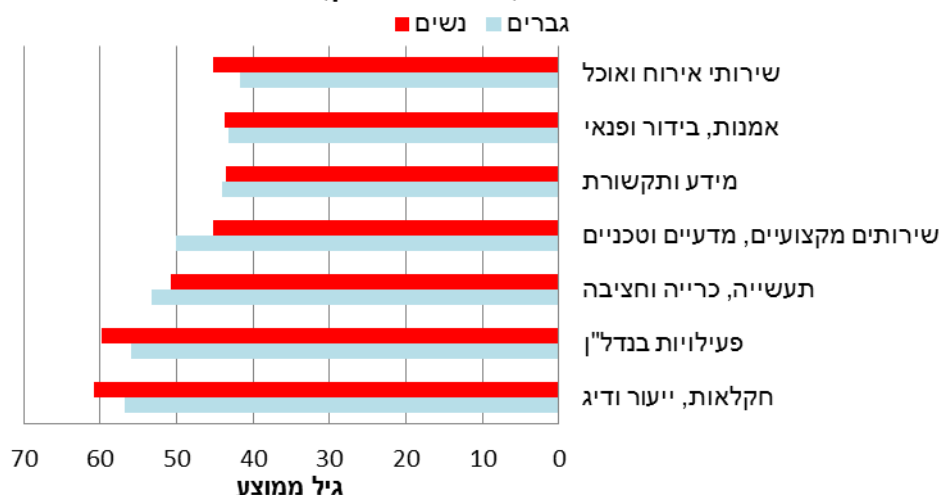
תרשים 17: אוכלוסיית בעלי העסקים בעסקים פעילים ובעסקים שנולדו, לפי ענפים כלכליים נבחרים, וגיל ממוצע, 2012

[לנתוני התרשים](#)

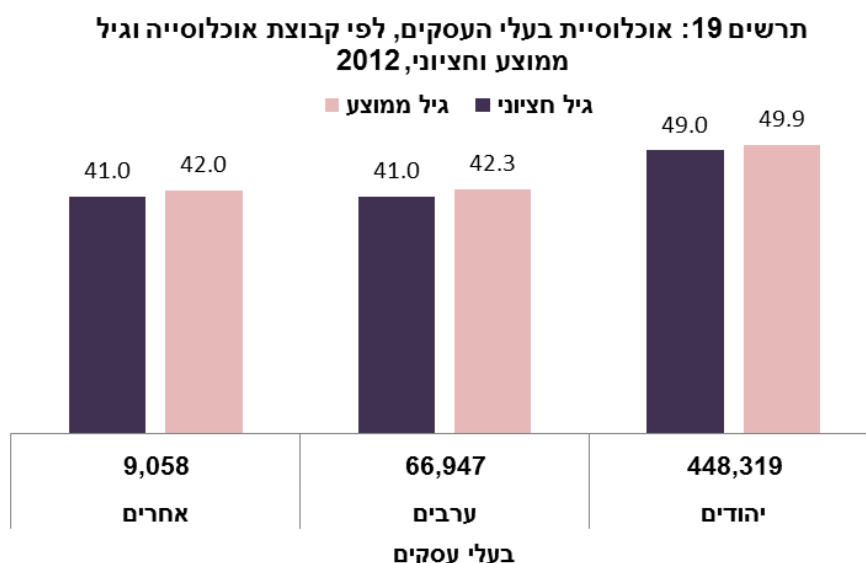
מאפיון אוכלוסיית בעלי העסקים לפי מין וגיל בשנת 2012 עולה כי הגיל הממוצע והחיצוני של בעלי עסקים גברים היה גבוה יותר מאלו של הנשים ועמד על 49.1 ו-48 בהתאמה, לעומת 47.9 ו-46 בקרב הנשים (לוח 27). הפער הגדול ביותר (4 שנים) בין הגיל הממוצע של בעלות העסקים (נשים) לגיל הממוצע של בעלי עסקים (גברים) נמצא בענפי החקלאות, ייעור ודיג ובענפי הפעילויות בנדל"ן. ברוב הענפים המצב הפוך והגיל הממוצע של בעלי עסקים (גברים) גבוה מזה של בעלות העסקים (נשים), או שהפער בין הגיל הממוצע של בעלי עסקים גברים לנשים קטן משנה. הגיל הממוצע הנמוך ביותר בקרב בעלי עסקים (גברים) נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל ובענפי אמנות, בידור ופנאי, 41.7 ו-43.2, בהתאמה. הגיל הממוצע הנמוך ביותר בקרב בעלות עסקים (נשים) נמצא בענפי מידע ותקשורת ובענפי אמנות, בידור ופנאי, 43.6 ו-43.8, בהתאמה (תרשים 18).

תרשים 18: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי ענפים כלכליים נבחרים, גיל ממוצע ומין, 2012

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית בעלי העסקים לפי קבוצת אוכלוסייה וגיל בשנת 2012 (לוח 28) עולה כי הגיל הממוצע והחציוני של בעלי העסקים היהודים היה הגבוה ביותר ועמד על 49.9 ו-49, בהתאמה. לעומת זאת, הגיל הממוצע של בעלי עסקים ערבים ו"אחרים" היה 42.3 ו-42, בהתאמה, והגיל החציוני של בעלי העסקים בשתי קבוצות אוכלוסייה אלו היה 41 (תרשים 19).

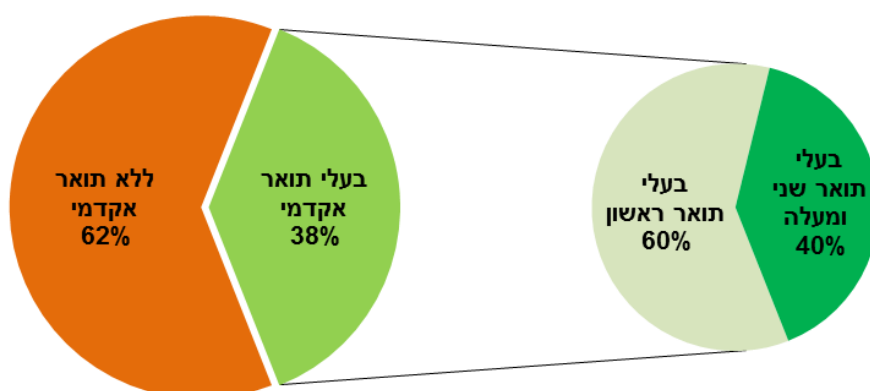
[לנתוני התרשים](#)

בכל הענפים הכלכליים (ברמת ענפי סדר) הגיל הממוצע של בעלי העסקים היהודים גבוה מהגיל הממוצע של בעלי העסקים הערבים והאחרים. בענפי חקלאות, ייעור ודיג ובענפי תעשייה, כרייה וחציבה הפרש הגילים הממוצע בין בעלי העסקים הערבים ובעלי העסקים היהודים הוא הגדול ביותר. בענפים אלו הגיל הממוצע של בעלי העסקים הערבים נמוך בכ-11 שנים מגילם הממוצע של בעלי העסקים היהודים (לוח 28).

2.3 דמוגרפיה של אוכלוסיית בעלי העסקים לפי השכלה (לוחות 33-41)

מפילוח נתוני העסקים לפי משתנה השכלה מנתה האוכלוסייה הנחקרת בשנת 2012 כ-479 אלף בעלי עסקים. מספר העסקים השייכים לבעלים אלו הוא כ-429 אלף. מתוך אוכלוסיית בעלי עסקים זו, בשנת 2012 לכ-297 אלף (62%) לא היה תואר אקדמי ולכ-182 אלף (38%) היה תואר אקדמי. מתוך בעלי התואר האקדמי לכ-73 אלף היה תואר שני ומעלה (40%) (תרשים 20).

תרשים 20: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי השכלה, 2012

[לנתוני התרשים](#)

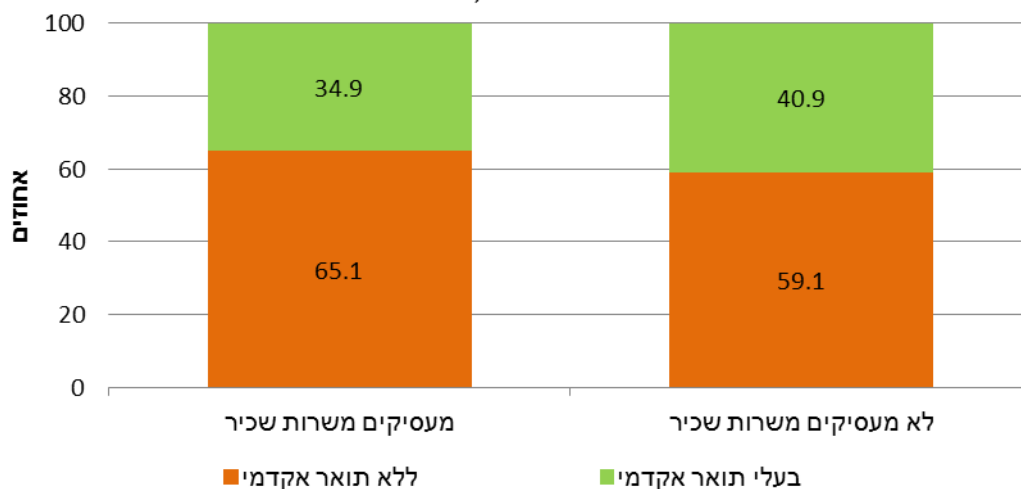
לשם השוואה, על פי נתוני מרשם ההשכלה, בשנת 2012 לכ-23.5% מהאוכלוסייה בישראל (בגילאים 20 עד 70) היה תואר אקדמי. מתוך בעלי התואר האקדמי, לכ-37% היה תואר שני ומעלה. מהשוואה בין אוכלוסיית העוסקים ("עצמאים") והשותפויות (של "עצמאים") לשנים 2012 ו-2015, נמצא כי חלה עליה באחוז בעלי ה"עסקים שנולדו" ללא תואר אקדמי (לוח ה).

לוח ה: אוכלוסיית בעלי העסקים בעסקים פעילים ובעסקים שנולדו, לפי השכלה וסוג העסק, 2012 ו-2015

עסקים שנולדו						עסקים פעילים						סוג עסק				
בעלי תואר אקדמי		ללא תואר אקדמי	סך הכל		בעלי תואר אקדמי		ללא תואר אקדמי	סך הכל								
מזה: תואר שני ומעלה	סך הכל				מזה: תואר שני ומעלה	סך הכל										
2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012							
אחוזים				מספרים מוחלטים		אחוזים					מספרים מוחלטים					
38.3	40.1	29.0	31.5	71.0	68.5	30,492.0	28,818.0	43.4	43.5	35.6	35.3	64.4	64.7	341,752	311,071	עוסקים ("עצמאים")
23.3	22.7	18.7	21.3	81.3	78.7	3,228.0	2,919.0	29.7	29.4	32.6	32.4	67.4	67.6	27,711	26,296	שותפויות (של "עצמאים")

בחלוקה למעסיקים/לא מעסיקים נמצא כי באוכלוסיית בעלי העסקים שלא העסיקו משרות שכיר אחוז בעלי תואר אקדמי היה גבוה יותר ועמד על כ-41% (תרשים 21).

תרשים 21: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי מעסיקים/לא מעסיקים והשכלה, 2012

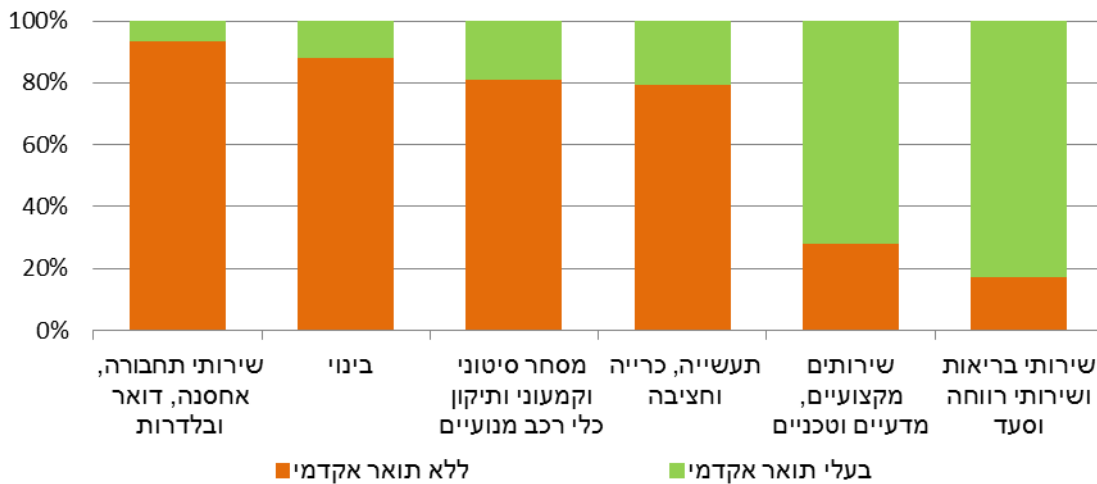

[לנתוני התרשים](#)

מהתפלגות לפי קבוצות גודל (משרות שכיר) של אוכלוסיית בעלי העסקים המעסיקים משרות שכיר בשנת 2012, נמצא כי בקבוצת הגודל של העסקים המעסיקים 4-1 משרות שכיר היה האחוז הגבוה ביותר של בעלי עסקים עם תואר אקדמי (כ-36%) (לוח 33).

מבין ענפי הכלכלה (ברמת סדר) באוכלוסיית העסקים בשנת 2012, האחוז הגבוה ביותר של בעלי עסקים עם תואר אקדמי נמצא בענפי שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד ובענפי שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (כ-83% וכ-72%, בהתאמה). האחוז הגבוה ביותר של בעלי עסקים ללא תואר אקדמי (תרשים 22) נמצא בענפי שירותי התחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות ובענפי הבינוי (כ-93% וכ-88%, בהתאמה).

תרשים 22: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי ענפים כלכליים נבחרים והשכלה, 2012

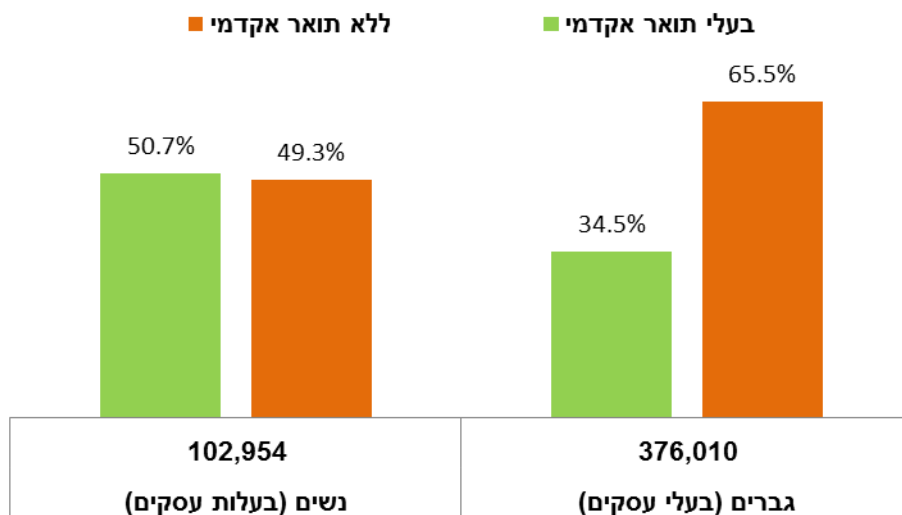

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית בעלי העסקים לפי מין והשכלה בשנת 2012, עולה כי לכ-51% מבעלות העסקים (נשים) יש תואר אקדמי. בקרב בעלי העסקים (גברים) אחוז זה נמוך יותר ועומד על כ-34.5% בלבד (תרשים 23). זאת ועוד, מבין בעלי התואר האקדמי, לכ-45% מבעלות העסקים (נשים) היה תואר שני ומעלה, לעומת כ-38% בקרב בעלי העסקים (גברים) (לוח 36).

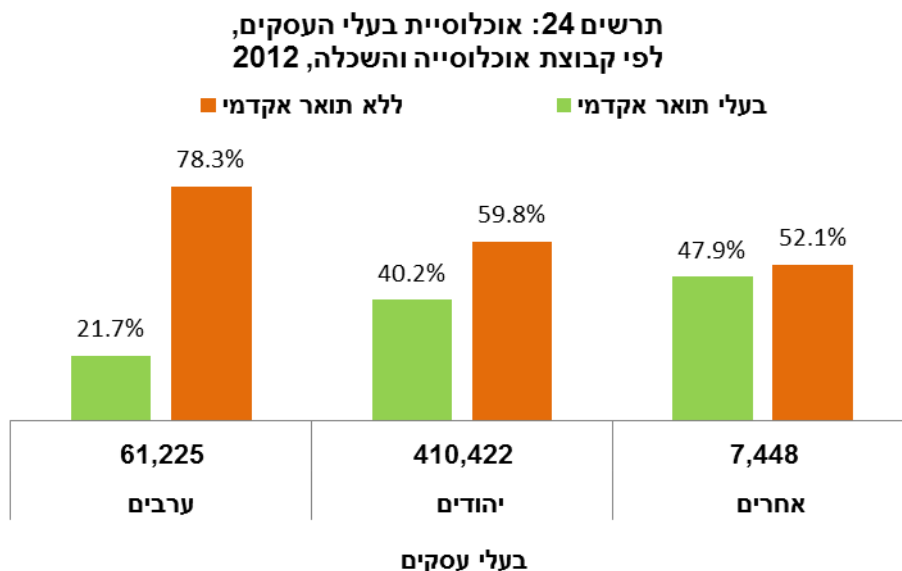
לשם השוואה, על פי נתוני מרשם ההשכלה (שהוקם לאחרונה בלמ"ס), בשנת 2012 לכ-21% מאוכלוסיית הגברים בישראל (בגילאים 20 עד 70) היה תואר אקדמי. מתוך בעלי התואר האקדמי, לכ-39% היה תואר שני ומעלה. מאוכלוסיית הנשים בישראל (בגילאים 20 עד 70), בעלות התואר האקדמי מהוות כ-26%. מתוך בעלות התואר האקדמי, לכ-35.5% היה תואר שני ומעלה.

תרשים 23: אוכלוסיית בעלי העסקים, לפי מין והשכלה, 2012

[לנתוני התרשים](#)

מאפיון אוכלוסיית בעלי העסקים לפי קבוצת אוכלוסייה והשכלה בשנת 2012, עולה כי לכ-40% מבעלי העסקים היהודים היה תואר אקדמי, לעומת כ-22% בלבד מבעלי העסקים הערבים (תרשים 24). לשם השוואה, על פי נתוני מרשם ההשכלה, בשנת 2012 לכ-26% מאוכלוסיית היהודים והאחרים בישראל (בגילאים 20 עד 70) היה תואר אקדמי. מאוכלוסיית הערבים בישראל (בגילאים 20 עד 70), בעלי התואר האקדמי מהווים כ-10.5%.

[לנתוני התרשים](#)

כאמור, אחוז בעלי העסקים הערבים בכלל ענפי הכלכלה עם תואר אקדמי היה נמוך משמעותית מאחוז זה בקרב בעלי העסקים היהודים. ואולם בשני הענפים הכלכליים שבהם נמצא האחוז הגבוה ביותר של בעלי עסקים עם תואר אקדמי - ענפי שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד וענפי שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים, היה אחוז הערבים בעלי תואר אקדמי (כ-88% וכ-78%, בהתאמה) גבוה מזה של היהודים (82% וכ-72%, בהתאמה; לוח 37).

הגדרות והסברים

מרשם עסקים

אוכלוסיית העסקים המצויים במרשם העסקים כוללת את כל היחידות הכלכליות הרשומות והחייבות דיווח למוסד לביטוח לאומי ו/או לרשויות המע"מ. לפיכך, המרשם כולל מידע על גופים עסקיים המוגדרים כחייבי מע"מ: חברות, עצמאים, שותפויות או מעסיקים החייבים דיווח למוסד לביטוח לאומי ובכללם מוסדות ללא כוונת רווח, מוסדות ממשלה ורשויות מקומיות או בנקים וחברות ביטוח שאינם חייבים במע"מ אך הם מעסיקים עובדים.

חוק מע"מ מחייב שותפות רשומה להירשם כעוסק מע"מ. בנוסף, מאפשר החוק גם לקבוצת עוסקי מע"מ שאינם שותפות רשומה לדווח כעוסק מע"מ המוגדר "שותפות מע"מ/מאיחוד עוסקים". על פי נתוני מע"מ קיימות כ-26,000 שותפויות מע"מ/מאיחודי עוסקים פעילים מדי שנה, המייצגות כ-100,000 עוסקי מע"מ.

במניית מספר העסקים הפעילים לשנה מסוימת, שותפות מע"מ נחשבת כעסק בודד, אם לכל אחד מעוסקי המע"מ השותפים לא נמדדת פעילות כלכלית נפרדת (נתוני פדיון ותשומות ממע"מ ו/או העסקה מביטוח לאומי).

הודעה זו אינה כוללת את אוכלוסיית העסקים הפטורים ממע"מ (עוסקים פטורים/זעירים) המונה בשנת 2012 כ-70 אלף עסקים (המהווים כ-14% מסך העסקים הפעילים במשק אך פדיונם מהווה רק כ-0.13% מסך הפדיון במשק).

אוכלוסיית עוסקי המע"מ מתעדכנת במרשם העסקים מדי חודש, ואילו אוכלוסיית המעסיקים הפעילים מתעדכנת באופן מלא פעמיים בשנה בדרך כלל. הנתונים הכמותיים המצויים ביחידות מרשם העסקים ברמה חודשית הנם: פדיון חייב, פדיון לא חייב (פדיון אפס) או תשומות, סך משרות שכיר ושכר.

נתוני מחזור מס הכנסה שנתיים מוזנים למרשם העסקים מדי שנה (בעיכוב של כשנתיים).

מכל מקור מתקבלים נתונים המתעדים את תאריכי הרישום ופתיחת הרשומות ברשויות המס, תאריכי פעילות, כתובות, סוג העסק ותיאורי פעילות לחלק מן היחידות. באמצעות נתונים אלו ניתן להתחקות אחר פעילות של עסק ומשך תקופת פעילותו. כמו כן, ניתן לזהות ולהפריד בין קבוצות עסקים (עצמאים, חברות, מלכ"רים וכד') על-פי מפתחות הזיהוי שניתנו להם על ידי המקורות המינהליים.

קובץ מע"מ מכיל את כל עוסקי המע"מ במשק הישראלי המוגדרים פעילים והמחויבים בתשלום בגין עסקאות על פי חוק המע"מ ב-12 החודשים האחרונים.

במקביל, המרשם מוזן מקובץ המעסיקים הפעילים והחייבים בביטוח ובדיווח למוסד לביטוח לאומי ב-25 החודשים האחרונים. לקבצים אלו נערכת הקבלה על פי מפתחות זהים לצורך קבלת רשומה המכילה נתוני עסק ממע"מ בצירוף נתוני העסקה. הפקת לוח שנתי מהמרשם לשנה מסוימת אפשרית במהלך חודש מאי בשנה שלאחריה, וזאת לאחר השלמת עדכון הנתונים השנתיים במרשם העסקים.

ענף כלכלי

הפעילות העיקרית המבוצעת במקום העבודה.

ענפים כלכליים לדוגמה הם עבודות עפר, סלילת כבישים, בניית גשרים ומסלולי טיסה, שירותי מוניות בשירות מיוחד, סוגים אחרים של תיווך מוניטרי, מרפאות ציבוריות.

הענפים הכלכליים המוצגים בפרסום זה ממוינים על פי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011⁷, ברמה של סדר או ברמה של ענף ראשי.

⁷ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

עסקים פעילים

יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבורה פעילות חיובית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיובית יכולה להירשם בפדיון חיובי או בתשומות חיוביות, לרבות מספר עובדים מועסקים חיובי.

משרות שכיר

מספר כל מקומות העבודה (במפעלים ובמוסדות) של כלל השכירים במשק. מספר משרות השכיר של עובדים (קבועים וארעיים) כולל את כמות משרות העובדים שעבדו באותה שנה קלנדרית לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות. מאגר משרות השכיר כולל עובדים ישראלים (המדווחות למוסד לביטוח לאומי בטופסי 102), או עובדים זרים (ראה הגדרה), אולם אין הוא כולל עצמאים או חברות שאינן מדווחות על שכירים. אם אדם עובד כשכיר בכמה מקומות עבודה, יהיה מספר משרות השכיר שלו כמספר מקומות העבודה שבהם הוא עובד. חישוב משרות השכיר מתייחס לסך משרות השכיר שהיו לעסק באותה שנה מחולק במספר חודשי הפעילות בהם הייתה העסקה.

לידות עסקים

"לידה" של עסק מוגדרת עבור עסקים שנמצאו באוכלוסיית העסקים הפעילים⁸ (עסקים עם דיווחי מע"מ או דיווחי העסקה) בשנה t (לדוגמה: שנת 2007=t), אך לא נמצאו באוכלוסייה זו בשנת t-1 (לדוגמה: 2006) ובשנת t-2 (לדוגמה: שנת 2005). הגדרה זו שונה ומורכבת יותר מהגדרה של פתיחת עסק, והמשתנה העיקרי והמכריע בה הוא העיתוי. הצורך בהגדרות נבדלות (בין פתיחת עסק ללידת עסק) נוצר בשל פער הזמנים בין מועד הרישום ברשויות המס לבין תחילת הפעילות הכלכלית של העסק או הפסקתה בפועל. לפיכך הוחלט, בהתאם להגדרות של ה-Eurostat וה-OECD⁹, להתייחס ל"הופעתם" או ל"היעלמותם" של דיווחים כמותיים כגון דיווחי העסקת שכירים ו/או נתוני פדיון חיוביים ממע"מ, כאינדיקציה למועד תחילת פעילות העסק או להפסקתה, קרי ללידה של עסק או לעסק שלא שרד.

עסקים שלא שרדו

עסקים שלא שרדו מוגדרים כעסקים שנמצאו באוכלוסיית ה"עסקים הפעילים" בשנת t (לדוגמה שנת 2003=t), אך לא נמצאו באוכלוסייה זו בשנת t+1 (לדוגמה שנת 2004) ובשנת t+2 (לדוגמה שנת 2005). בניגוד להגדרה של "סגירות עסקים" המתבססת על הליך מנהלי של סגירת תיק ברשויות המע"מ, הגדרת "עסקים שלא שרדו" מתבססת על "היעלמותם" של דיווחים כמותיים (פדיון, תשומות, ו/או העסקת עובדים) לרשויות המס.

⁸ למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי), 97-98 (משקי בית כמעסיקים) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים.

⁹ European Communities/OECD, 2007, Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics

אוכלוסייה

אומדני האוכלוסייה ותכונותיה הדמוגרפיות מבוססים על התוצאות של מפקדי האוכלוסין ועל השינויים שחלו באוכלוסייה אחריהם, כפי שנרשמו במרשם האוכלוסין. סקר מפקד האוכלוסין האחרון נערך בסוף דצמבר 2008. אומדני האוכלוסייה משנת 2008 ואליך מבוססים על מפקד 2008.

קבוצת אוכלוסייה: חלוקת האוכלוסייה לקבוצות האלה:

• **יהודים**

• **ערבים:** מוסלמים (כולל צ'רקסים), נוצרים-ערבים (כולל ארמנים) ודרוזים.

• **אחרים:** נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות וללא סיווג דת במרשם האוכלוסין.

גיל: מספר השנים השלמות שמלאו לאדם עד תאריך האומדן.

בעל תואר אקדמי: אדם שקיבל תואר אקדמי בארץ החל משנות השמונים המוקדמות, או שעשה תואר אקדמי בחו"ל שהוכר על ידי משרד החינוך.